

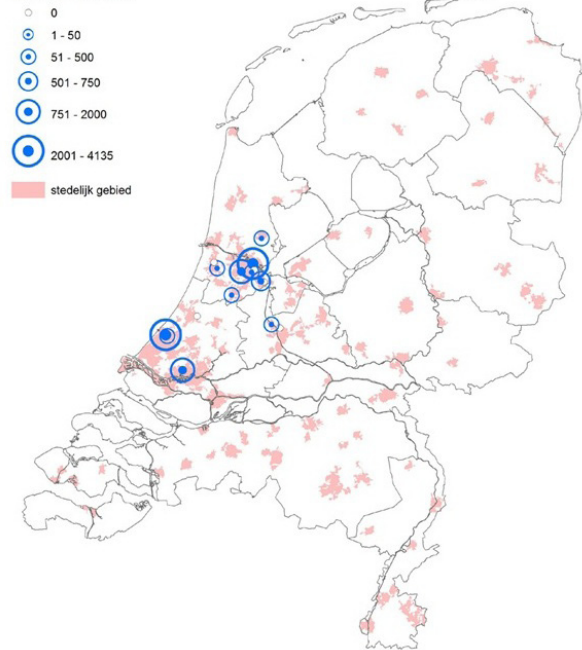
Tellingen

Halsbandparkieten bezoeken vooral 's winters gemeenschappelijke slaappleaatsen. Om een beeld te krijgen van de totale populatie-omvang worden deze slaappleaatsen elke winter simultaan geteld. In de winter 2011/2012 ging het om een tiental slaappleaatsen met in totaal 11.657 vogels. Op de grootste slaappleaats – op de Hofvijver in Den Haag – werden toen maar liefst 4.135 vogels geteld.

Tellers gezocht

Op grond van de huidige trend en de verwachte uitbreiding van stedelijk gebied in Nederland zou een verdere toename van de soort verwacht kunnen worden. Sovon wil de aantalsontwikkeling en verspreiding van de halsbandparkiet blijven volgen en zoekt in sommige regio's nog naar waarnemers, die BMP-telgebieden, PTT-routes of MUS-telgebieden willen tellen of er slaappleaatsen kennen. Contactpersoon: Olaf Klaassen, Coördinator slaappleaatsstellingen bij Sovon.

Halsbandparkiet slaappleaatsen
14/15 januari 2012



Meer weten over halsbandparkiet?

Kijk op <http://www.sovon.nl/nl/soort/7120>

Meer weten over de telprojecten van Sovon?

Kijk op <http://www.sovon.nl/nl/projecten>

Uitheimse hoefdieren in Nederland

Vilmar Dijkstra, Zoogdierverseniging

Op het gebied van exoten zijn er twee hoefdieren die enige aandacht verdienen, namelijk de muntjak (*Muntiacus reevesi*) en het sikahert (*Cervus nippon*). Beide soorten komen uit Azië en hebben zich na ontsnappingen of moedwillige uitzettingen in verschillende Europese landen gevestigd en veroorzaken daar problemen.



Muntjak (Bron: Brent, Flickr)

Muntjak

De muntjak komt voor in bosgebieden en heeft een voorkeur voor dichte ondergroei. Het zijn kleine hertachtigen met een schofthoogte van 47 tot 50 cm (ter vergelijking, het ree heeft een schofthoogte van 70 tot 75 cm). In Engeland zijn er problemen met muntjaks als deze in hoge dichtheden voorkomen. De soort brengt dan grote schade toe aan bodemvegetaties en er zijn aanwijzingen dat het ree verdrongen wordt. Sinds 28 november 2000 mag de soort niet meer in Nederland gehouden worden.

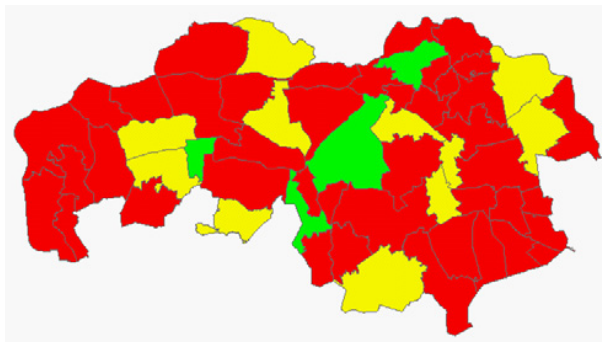
De eerste melding van muntjak in Nederland was in 1997. Toen werden twee dieren doodgereden in het oosten van Gelderland. In 1998 werd een dier gemeld op de Veluwe, maar bewijzen ontbreken. In 1999 werden twee dieren geschoten op Oostvoorne. In 2003 werden bij Holten (Ov.) twee dieren waargenomen. Ook vanuit Noord-Brabant komen meldingen van de aanwezigheid van muntjak. De Faunabeheereenheid Noord-Brabant heeft een kaart gemaakt met regio's waar de soort in 2010 (waarschijnlijk) voorkomt (figuur 1). Daarbij is nog een aanvulling te maken van recente waarnemingen bij

landgoed de Wielewaal tegen de westkant van Eindhoven. In de NDFP zijn de waarnemingen van voor 2003 en van de Faunabeheereenheid Noord-Brabant (nog) niet opgenomen. Figuur 2 laat daarom de kaart zien van waarnemingen vanaf 2003 die gevalideerd en betrouwbaar bevonden zijn. De grote spreiding in waarnemingen in de negentiger jaren doet sterk vermoeden dat bewust dieren zijn uitgezet op verschillende plekken in het land.

Waarnemers worden soms op het verkeerde been gezet door de tweede veelgebruikte naam van de muntjak, zijnde blafhert. Waarnemers maken dan de vergissing dat als ze een kleine hertachtige zien en horen blaffen, het een muntjak moet zijn. Echter, ook het ree maakt een blaffend geluid bij verstoring en opwinding. Dat maakt de validatie van die waarnemingen lastig. Tot op heden werd de muntjak als een nog niet gevestigde soort gezien. Ervan uitgaande dat de waarnemingen in Brabant betrouwbaar zijn, lijkt het aannemelijk dat de soort zich wel in Nederland heeft gevestigd of dat binnenkort zal doen. Sinds 2009 wordt de muntjak ook af en toe in Vlaanderen waargenomen.

Sikahert

Het sikahert kan voorkomen in een scala aan biotopen, van bossen tot moeras- en graslanden, maar dekking is wel noodzakelijk. De soort is daarmee vergelijkbaar met het inheemse edelhert. In verschillende Europese landen heeft het sikahert zich gevestigd en kruist daar met het edelhert. Dat levert vruchtbare nakomelingen op die kenmerken van beide soorten hebben. Verdere kruisingen maken herkenning van sikagenen nagenoeg onmogelijk.



Figuur 1. Verspreiding van de muntjak in Noord-Brabant in verschillende wildbeheereenheden; rood is afwezig, geel waarschijnlijk aanwezig en groen is zeker aanwezig.

(Bron: Faunabeheereenheid Noord-Brabant)



Figuur 2. Gevalideerde waarnemingen van muntjak (zwarte stip) en sikahert (rode stip) in Nederland vanaf 2003 (exclusief gegevens van Faunabeheereenheid Noord-Brabant)

Onderzoeksinstituut Alterra heeft recent een risicoanalyse uitgevoerd voor deze soort. Daarin wordt vermeld dat in Groot-Brittannië en Duitsland al een behoorlijk deel van de edelherten genen bevat van sikahert. Naast het kruisen met het edelhert zijn problemen te verwachten met land- en bosbouw, en concurrentie met andere hoefdieren. De kans op binnenkomst van Sika-genen via instroom van uit Duitsland binnenwandelede edelherten wordt vooralsnog als klein ingeschat.

In Nederland wordt het sikahert sinds 2005 waargenomen in het Gooi (figuur 2). Het gaat daarbij om een mannelijk en een vrouwelijk dier. Vreemd genoeg worden tot op heden niet meer dieren waargenomen. Blijkbaar vindt geen voortplanting plaats.